

Floraväkteriet i Västmanlands län 2021

Årets verksamhet har trots pandemin, eller kanske tack vare, varit omfattande även i år. Den nya rödlistan har inneburit en del omprioriteringar i verksamheten men också utökning. Omfattningen preciseras nedan med fjolårets siffror inom parentes. Förekomster av rödlistade småarter har liksom tidigare år på grund av artbestämningssvårigheterna och kunskapsbrist inte varit prioriterade att leta efter. Tabellen redovisar antalet besök och antalet lokaler i länsdelen av projekt Floraväktari Sverige, uttag 2021-11-30. Siffror inom parentes är från 2020. Enstaka rapporter kan tillkomma under december men förrycker inte statistiken nämnvärt.

<i>Kategori</i>	<i>Antal besök</i>	<i>Antal lokaler</i>	<i>Varav ej återfunna</i>
EN	83	59	3
VU	102	97	14
NT	296	294	27
Länsarter	152	148	9
Summa	633 (637)	598 (544)	534 (46)

Totala antalet lokaler som ligger i Västmanlandsdelen uppgår nu till 3 749 (3 459). Ökningen kan förklaras av den nya rödlistan som medfört att ett stort antal äldre rapporter av knärot (VU) och att nya NT-arter som flentimotej, svinrot, krusfrö och gullklöver lyfts in i floraväkteriet. Flera av de tidigare NT-arterna som ramlat ur rödlistan är ovanliga i länet och ligger därför fortfarande med i floraväkteriet.

Fördelningen av besöken på kategorier är som följer.

Akut hotad - CR

Enda CR-klassade kärnväxten i länet är skogsalm, som inte är föremål för floraväktari.

Starkt hotad - EN

Totalt 59 (47) besökta lokaler enligt följande.

<i>Art</i>	<i>Antal besök</i>	<i>Antal lokaler</i>	<i>Varav utan återfynd</i>
Finnklint	1	1	
Fältgentiana	16	16	3
Kärrnäva	1	1	
Mosippa	54	35	1
Ryl	6	6	

Kommentarer: Flera av lokalerna är mycket små med ett fåtal plantor. Särskilt fokus har i år lagts på mosippa, där samtliga kvarvarande lokaler har besökts av Bengt Stridh. Mosippförekomsterna

är rätt stabila men flera av lokalerna består bara av någon enstaka planta. Floraväktare medverkar i skötseln av miljöerna för såväl fältgentiana som mosippa och ryl. Verksamheten sker i samråd med och ofta i samverkan med Länsstyrelsen Västmanland. Vi har gjort en särskild insats på mosippa. Alla aktuella lokaler har besökts men alla besök är ännu inte inlagda i Floraväktariet, men har räknats med i tabellen ovan och i slutsummeringarna.

Sårbar - VU

Totalt 97 (99) lokaler för sårbara arter har besökts.

Art	Antal besök	Antal lokaler	Varav utan återfynd
Flotagräs	3	2	1
Hällebräcka	14	14	1
Knippnejlika	1	1	
Knottblomster	1	1	
Knärot	34	34	
Knölvial	3	2	
Luddvicker	1	1	
Lungrot	5	5	
Mellanlummer	5	4	
Rutlåsbräken	1	1	1
Slättergubbe	3	3	
Toppjungfrulin	2	2	1
Vanlig backsippa	27	24	2
Vit kattost	5	3	

Kommentarer: I tabellen sticker den nyblivna VU-arten knärot ut. Knärot har tidigare varit lågprioriterad i floraväktariet eftersom den fortfarande finns på åtskilliga lokaler i länet men uppklassningen innebär ett ökat ansvar för att följa arten. Direktivarten hällebräcka är högt prioriterad. Här har Länsstyrelsen ett huvudansvar för uppföljningen.

Nära hotad - NT

Vi har en hög ambition att lägga in merparten av NT-lokalerna i projektet för att kunna bidra till bedömningen av hotsituationen. Några av dem är fortfarande lokalt ganska vanliga och där förekomsterna är täta har vi lägre ambitionsnivå. Totalt 294 (262) registrerade lokaler för NT-arter har besökts under året. Toppas listan gör skogsklocka (54 lokaler), svinrot (30), backtimjan (27), desmeknopp (20), flentimotej (18), ljus solvända (14), pilblad (14), gullklöver (11), slätterfibbla (11), småsnärjmåra (9), backklöver (8), krusfrö (7), klasefibbla (7) och vårstarr (6).

Många av lokalerna är nyregistreringar, särskilt för de nya arterna på rödlistan.

Länsarter

Totalt 148 (123) lokaler för länslistade arter har besökts. Listan innehåller huvudsakligen arter med enstaka lokaler i länet. Några av de arter som fallit ur den nationella rödlistan har få fynd i länet och bör därför följas även fortsättningsvis.

Art- och habitatdirektivets annexarter

Av art- och habitatdirektivets kärlväxtarter förekommer i länet endast ävjepilört och hällebräcka (annex 2) samt slättergubbe och lummerarter (annex 5). De tre förstnämnda ingår i floraväkteriet och samtliga kända lokaler är registrerade. Av lummerarterna är strandlummer och mellanlummer föremål för floraväkteri.

Validering

Kvalitetsgranskning av underlagsdata för floraväkteriet sker löpande. Samtliga nya poster i Artportalen för hotarterna har granskats av Bo Eriksson. 478 av dem med bedömd korrekt artbestämning och tillräcklig lägesnoggrannhet (25 m eller mindre) har tidigare validerats. Granskningen och valideringen omfattar såväl uppgifter från enskilda små lokaler som från större lokaler med detaljerade koordinatsatta noteringar om förekomster. Granskning och validering av övriga data i underlaget till floraväkteriet kommer successivt att ske. Vid sidan om floraväkteriet validerar Bengt Stridh nytillkomna eller sporadiskt förekommande arter i länet inom ramen för länets floraprojekt. Validering pågår också inom ramen för det nationella atlasprojektet (Bo Eriksson).

Floraväktare och rapportering

I projektet Floraväkteri Sverige är 23 registrerade floraväktare mer eller mindre aktiva i länet. Ett tiotal av dem rapporterar direkt i projektet. Flera andra personer har också rapporterat förekomster som i efterhand lagts in i floraväkteriet av administratörerna. Totalt rör det sig om 84 observatörer eller medobservatörer under året.

Floravårdande insatser

Floraväktare har initierat och medverkat i skötsel av flera av lokalerna genom åtgärder som buskröjning och bekämpning av annan konkurrerande vegetation eller mer generellt genom biotopvårdande åtgärder i omgivningarna, till exempel slätter. Insatser görs för såväl hotade arter som regionalt skyddsvärda arter. De biotopvårdande åtgärderna sker delvis i samverkan med lokala naturskyddsföreningar och Länsstyrelsen. Floraväktare initierar och medverkar också i projekt som rör insåning och utplantering.

Tre av länets floraväktare, Bengt Stridh, Bo Eriksson och Sören Larsson, har fått tillstånd av Länsstyrelsen att samla in frukter av mosippa för att så ut på plats alternativt så hemma för utplantering under hösten eller nästa vår. Tyvärr var inte frukterna fullmatade i år. Hos Bengt grodde två små plantor men de försvann snart, hos Bo Eriksson grodde inte en enda frukt, varken hemma eller på plats. Sören har inte heller fått någon att gro. Bengt och Sören har sådderna står ute. Vi får se om några gror i vår. Det noterades på en lokal i Gubbvad att några fjolårsfrukter grodde i våras. Vi får söka tillstånd för nästa år och kanske ge oss ut med pensel och pollinera, det var kallt i våras så pollinerarna kanske inte var tillräckligt många.

I samband med inventering av alla aktuella förekomster av mosippa i länet har en kraftigare rensning än tidigare har gjorts runt plantor på en stor andel av lokalerna för att skapa blottad jord och därmed gynna frukternas groning.

Administration och ekonomi

Samordnare med administratörsbefogenhet är Einar Marklund, Bengt Stridh och Bo Eriksson. Behörighet att validera har förutom Bo Eriksson även Einar Marklund och Bengt Stridh. Bo

2021-11-30

Eriksson har under året dragit det tunga lasset när det gäller såväl inläggning av data i projektet som validering.

Einar Marklund har under året överlämnat huvudansvaret för floraväkeriet och hanteringen av projektmedlemmarnas behörigheter till Bengt Stridh men behåller tills vidare sina behörigheter.

Tack vara att föreningen också har ett länsstyrelseuppdrag har ersättningar för utlägg i samband med verksamheten kunnat utbetalas enligt önskemål.

Övrigt

Insatserna denna säsong har på grund av rådande pandemi i stor utsträckning gjorts enskilt. Dock gjordes med kort varsel den 28 augusti med beaktande av gällande pandemiförhållningsregler en exkursion till Sala, bland annat för att leta efter knärot på ett antal fyndplatser från inventeringen för Upplandsfloran. Deltog gjorde 5 personer.

Bengt Stridh deltog i samordnarträffen i Halland. Möte har också hållits digitalt med Länsstyrelsen den 11 maj för att utbyta information om aktiviteter. Årets andra träff med Länsstyrelsen blir den 13 december.

Einar Marklund

Bengt Stridh

Bo Eriksson